

demokratiske Samfund, derfra stammer væsentlig Mistilliden. Dersom de Herrer endnu ville hævde for Hæren, at den skal hvile paa Nester af Absolutismen; saa udrydde de aldrig denne Mistillid, men den vil da voxe og blive stærkere og stærkere. Skal vor Udvikling blive sund, maa Hæren som enhver anden Samfundsinstitution komme til at hvile paa et demokratisk Grundlag og udvikle sig derpaa. Endelig vilde jeg tillade mig at berigtige en Misforstaaelse, der er kommen frem med Hensyn til Noget, som jeg har fremført, nemlig med Hensyn til Systemet om tvungen Udtagelse af Befalingsmænd. I saa Henseende er der kommet en ganske snurrig Misforstaaelse tilstede tidligere og ogsaa her i Aften. Væde Herrer, som have gjort sig bekendt med det af Krigsbestyrelsen fremlagte Hærslovforslag, ville jo vide, at det ikke er fra min Side, at Forslaget om dette Punkt iaar er reist. Det er nemlig fra den høitærede Krigsbestyrelses Side, at Forslaget iaar er fremkommet om, at anvende Grundfættningen om tvungen Udtagelse af Befalingsmænd, og jeg vil derfor ligeoverfor den høitærede Krigsminister fremsøre en Undskyldning paa det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valgkreds's (Jagd) Vegne, fordi han brugte saa stærke Udtryk, idet han kaldte det en komplet Galskab, en Forbrydelse, som den høitærede Krigsminister havde gjort sig skyldig i ved at ville gennemføre dette Princip. Jeg gjør denne Undskyldning, fordi jeg er overbevist om, at havde det ærede Medlem ikke troet, at han blot ramte mig derved, men ogsaa den høitærede Krigsminister, saa havde han ikke brugt saa stærke Udtryk. Der er forøvrigt en Uenighed tilstede mellem den høitærede Krigsminister og mig med Hensyn til dette Spørgsmaal, men som ikke er væsentlig. Uenigheden bestaar nemlig deri, at, medens den høitærede Krigsminister har troet at kunne anvende den tvungne Udtagelse paa Korporalerne, har jeg ment, at der ikke vilde kunne indvendes Noget imod at gjøre det samme Princip anvendeligt paa Sekondlieutenanterne. Det er jo indlysende, at for deres Vedkommende vil det være mindre betænkeligt at anvende dette Princip, da de jo ere langt heldigere stillede end Korporalerne, og har man ikke indtil Dato havt Betænkelighed ved at anvende Principet ligeoverfor Underkorporalerne, altsaa paa de ringest Stillede, og har man for Fremtiden ingen Betænkelighed ved at anvende denne Tanke ligeoverfor Korporalerne, som ere lidt heldigere stillede, saa ser jeg ingensomhelst Grund, der kan anføres imod at gjøre det samme Princip gjældende ligeoverfor Sekondlieutenanterne, som ganske vist kunne ventes at udgaa af nogle andre Samfundslag end Korporalerne og Underkorporalerne; at skulle indføre en Ullighed der, ser jeg paa ingen Maade nogen Grund til. Dersom tør jeg frit anbefale denne Tanke til det høie Thing; jeg tror ikke, at vi risikere at gjøre os skyldige i noget af det, som det ærede Medlem for Thisted Amts 2den Valg-

kreds mente, ved at fastholde en Tanke, som allerede har slaaet Rod, naar vi hertil føie, at der derved ikke væsentlig lægges nogen større Tjenesteplicht paa de paagjældende Mænd end den, der rammer andre Værnepligtige, som t. Ex. Indkaldelse til Rytteriet, idet der af de dertil Indkaldte fordres en tilsvarende Værnepligt til dem, som fordres af disse Befalingsmænd. Men i og for sig hoiler Tanken om Befalingsmændenes Værnepligt paa den Sætning, at ikke alene Personerne, men enhver af vore Eyrer er værnepligtig ligeoverfor Fædrelandet, eller, som det er udtrykt: sit Fædreland skylder man Alt, hvad man kan udrette. Altsaa den, der kan udrette noget Mere, hans Eyrer ere ogsaa i samme Grad værnepligtige ligeoverfor Fædrelandet.

Winther. Jeg skal ikke meget forlænge denne Forhandling, men der er her fremkommet afskillige Udtalelser, og navnlig politiske Udtalelser, som jeg vil tillade mig lidt at berøre. Jeg skal dog, sørend jeg gaar over dertil, bemærke, at der her er fremsat en Art Bebrejdelser, og det temmelig nærgaaende Bebrejdelser, imod dem, der ikke strax kunne gaa ind paa det forelagte Hærslovforslag. Der er talt om, at der her var en usforvarlig Sorgløshed ligeoverfor Forsvarsvæsenets Ordning. Man har talt om dem, der ikke strax kunde gaa ind derpaa, som om de tænkte paa at opgive sig selv, og man har endelig ladet forstaa, at politiske Hensyn gjorde sig gjældende; navnlig burde det Spørgsmaal, om man havde Tillid eller Mistillid til Regjeringen, ikke kunne have nogen Indflydelse i en Sag som denne. Disse Ytringer kom jeg til at sammenligne med nogle Udtryk, der forefindes i en Adresse, som i denne Tid oversømmer Landet (En Stjerne Det er kun et Udkast!) ja, i et Udkast til en Adresse, som søger Tilslutning rundt om i Landet; det er omtrent de samme Udtalelser, der forekomme deri. Nogle Sognefogder, en Overlærer, en forhenvarende Skuepiller og nogle Gaardeiere og Skolelærere paaatage sig deri at irettesætte Rigsdagen paa en særdeles nærgaaende Maade. Jeg havde ønsket, at man her i Thinget, hvor man jo dog fra alle Sider har udtalt, at man erkjender, at Alle ere enige om at ville have Fædrelandets Selvstændighed opretholdt, ikke havde gjentaget den Slags Ord, som forekomme i dette Udkast. Jeg vil blot til Ex. her nævne et Par af de Udtryk, der findes deri. Der er Tale om, at man forsømmer vort Fædrelands Værn; der bedes om, at Rigsdagen dog endelig vil tage alvorlig fat paa denne Sag, og at den i en længere Tid ikke har været tilstrækkelig røgtet. Saadanne Udtryk er det, der forekomme i dette Udkast til en Adresse, og det er det, jeg gjerne har villet være fri for at høre et Øffo af i denne Sal. Navnlig finder jeg det noget inkonsekvent, naar man paa- staar, at der ikke er fuld Fædrelandstjærlighed,